

İSTANBUL
SANAT BAYRAMI
ART FESTIVAL

2000 YILINA DOĞRU
SANATLAR
SEMPOZYUMU

THE SYMPOSIUM OF
ARTS TOWARDS THE
YEAR OF 2000

BİREYSEL VE TOPLUMSAL YAŞAMIMIZIN
VAZGEÇİLMEZ PARÇASI OLAN SANAT
(Plastik Sanatlar Çerçevesinde)

DGS Akademisi Mezunlar Derneği
Yönetim Kurulu Adına Sami CANEL
Sıraselviler Cad. No.111/7 Taksim /İSTANBUL

İSTANBUL DEVLET GÖZEL SANATLAR AKADEMİSİ

24 - 28 EKİM 1977 /İSTANBUL

D. baş No: ^{ab}315

Yer No: ^{ab}308

ÇEKÜL KÜTÜPHANESİ

DEMİRBAŞ NO. 06315

SINIFLAMA NO.

06304

BAĞIŞCI

GELİŞ TARİHI

D.G.S.A. MEZUNLAR DERNEĞİ

I.D.G.S. Akademisi tarafından 24.28.Ekim 1977 tarihleri arasında "2000 yılına doğru sanatlar" adıyla düzenlenen sempozyuma sunulacak bildiri olarak hazırlanmıştır.

BİREYSEL VE TOPLUMSAL YAŞAMIMIZIN VAZGEÇİLMEZ PARÇASI OLAN SANAT:
- Plastik Sanatlar Çerçevesinde -

1- Sanatın niteliği ve gerekliliği

Sanatı, dün, bugün, yarın arasında, insanın yaratıcı yeteneğiyle kurduğu en sağlıklı toplumsal ilişki diye tanımlayabiliriz. İnsanı insan yapan en üstün değerlerin birleşerek ortaya koyduğu en insanca eylemdir sanat...

Sevgi, bilgi, algılama ve yaratma yeteneği..

Çağdaş bilinçle, tarihsel yapıtları, kültür birikimimizin oluşturduğu sanat ürünlerini-kökenindeki sömürü düzenini düşünmeksizin-sevebilmek, insan sevgimizin boyutlarını genişletir.

Şimdiyedek tüm uygarlıkların sömürü düzeni üzerine kurulmasına karşın, ilk kez 20.y.y.da sömürsüz uygarlık aşamasına ulaşmaktadır insanlık... Bu aşamada, tarihsel kültür değerleri dünyamızın geleceğini yaratmada, yeni güçler olarak kullanılıyor.

Toplumların uygarlık ölçütünü de, yetiştirdiği başarılı sanatçılar tanımlıyor.

Toplumsal yapı içinde çeşitli etkenlerin oluşturduğu sanat ürünü de, ortaya çıktıktan sonra kendisini üreten toplumsal yapıyı etkilemekte, toplumun değişmesine yardımcı olduğu ve toplumca benimsendiği ölçüde de başarılı sayılmaktadır.

Sanatçı, günümüzde ortaya koyduğu yapıtlarında, toplumu değiştiren, geleceğe yönlendiren değerleri sürekli korumak için, güçlüklerle karşılaşmaktadır.

Sanatını, egemen güçlerin uyutma aracı haline getirmekten kaçınan sanatçı, toplumun duygu ve coşkusunu sömüren bir oyalama sanata yol açmak tehlikesiyle savaşımaktadır.

Yenik düştüğünde ise, toplumsal görüşle sahip çıktığı çevresindeki dünyadan uzaklaşıp, sanatını seçkin azınlığın yararına sunmak zorundadır.

Avutmak ve beyin yıkamak için kullanılan bu ucuz ve kolay sanat, yaşadığımız ortamdaki tüm değer yargılarını da tüketmeye yol açar.

Uygarlığı geliştiren güç olan yaratıcı yeteneğin böylesine harcanması; sanatın giderek yozlaşmasına karşı verilecek savaşta, sanatın bilimsel bir inceleme ve eğitim konusu olarak ele alınmasının vazgeçilmezliğini de kanıtlamaktadır.

2- Sanat dallarının organik ilişkisi ve ortak toplumsal işlevi

Sanatçının yetişmesinde sanat eğitimi ve öğrenimi kadar, yetişen sanatçının kültür birikimleriyle donanmış ve dünyaya bakış açısının geniş olması gereği de önem taşır.

Çağdaş sanatçı geleceğe dönük işlevi içinde plastik sanat uğraşısı kadar, yapısal görsel ve fonetik sanat dallarıyla de, izleme ve yararlanma açısından organik ilişki içinde olmalıdır.

Sanatın işlevi, insan üstü olmayan, ama çizgileri ile insanı aşan bir dünya kurmak ve bu dünya ile halkı bütünleştirmektedir. Bu işlevin amacı, dünyayı insanın mutluluğu için değiştirmektir. Diğer bir deyişle, sanatta yeniden yaratmak; yaşamı incelemek, anlamak ve değiştirmek için araçtır.

Sanat, doğaya eklenmiş insandır. Sanatın konusu, toplumsal açıdan tüm ya-

şamdır.

Yaşamın tükenmeyen gücü ve amacı; ekmek, özgürlük ve barış biçiminde özetlenebilir.

Bir konunun tersiyle kavranması en güçlü anlatım yoludur. Örneğin; olumsuz bir güç, yaşamın tükenmezliği içinde daima olumlu bir gücü karşısında bulmuştur.

Bu etki-tepki ilişkisinde, savaşlar, barış özlemini dile getirir, güçlendirir.

Savaşı sosyo-ekonomik nedenlerle (yeni hammadde kaynakları, dış pazarlar kazanmak, aşırı sömürü ortamını geçici bir süre için unutturmak) egemen güçler başlatır.

Silah altına alıp eğittiği sömürülen sınıfların, savaş ortamında çokça harcanması da egemen sınıfı yine çıkarları açısından barışı getirmeye zorlar.

Bu toplum olgusu içinde yaşayan sanatçı, teknik güçleri elinde toplayan tekeli egemen sınıfla, yaşamını barış içinde sürdürmeye çalışan sömürülen yığınların arasındaki çelişkiyi en iyi bilen kişidir. Bunun içindir ki savaşın halk düşmanı olgusunu, halktan alıp götürdüklerini, ulusuna ve dünya kamu oyuna en iyi açıklayan, barış özlemini dile getiren kişi sanatçıdır. Başka bir deyişle, sanatçı, bir barış savaşçısıdır.

Bunun içindir ki, soylu sanat yapıtları, öldürenler ve halk düşmanları için değil, ölenler ve kendilerini savunmak zorunda kalanlar için yapılmıştır.

Ölümseziyen yapıtlar, savaktan yana olmayıp, barış ve özgürlükten yana olanlardır.

3- a) Sanatçının ve yapıtlarının, geleceğinin, yasal güvencesinin sağlanması

b) Toplumsal yaşamın gelecekteki gereksinmelerini karşılayacak sanat eğitimi

Devletin sanat politikasının ilkesi, kesin kes sanatçının bağımsızlığından, özgürlüğünden yana olmalıdır. Sanatın gelişmesi için özgür bir ortam vazgeçilmez bir gereksinmedir.

Devlet, sanat ve kültür yaşamını bürokratik engellerden arıtmalı, sanat ürünlerinin dokunulmazlığı, politik dokunulmazlıklardan üstün tutulmalıdır. Sanatçıyı tedirgin eden ve yönetimin beğenisi doğrultusunda yönlendirmek için kullanılan ceza yasaları ve tüm uygulamalar kaldırılmalıdır. Sanat yapıtlarından elde edilen gelirlerin tümüne vergi bağımsızlığı tanınmalıdır.

Devletin sanat ve kültür politikası, sanatçının kişiliğini yasalar ve maddi olanaklar açısından koruma, gözetme biçiminde kendini gösterirken, kesin kes güdümlü sanatçı oluşturmaya dönüşmemelidir.

Devletin sanat ve kültür yaşamındaki rolü, özgürlük ortamını yaratmak, korumak olduğuna göre, Kültür Bakanlığı yerini kültür işlerini yönetecek özerk bir kuruluşa bırakmalıdır.

Devletin ikinci rolü de, yitirilen ulusal sanat değerlerine ve yapıtlarına sahip çıkmak, gelecek kuşaklara eğitim alanında ışık tutacak kültür birikimi oluşturmaktır.

Devlet sanatçıyı yönetmez. Sanatçı Bağımsız kişiliği ile kendini yönetir. Bu açıdan sanatçılar yasal bir kuruluş içinde, kendi meslek örgütleri içinde mutlaka birleşmelidir.

Birlikte savunmak, birlikte mücadele ve dayanışma, sanat kolları arasındaki iletişimi güçlendirecek, yaşamı tüm boyutlarıyla algılayacak geleceğin sanat eğitiminin oluşmasını sağlayacaktır.

Gelecekteki sanat eğitimi, geleceğin toplumunu oluşturmada, sanatın yüklendiği sorumluluğa da güç kaynağı olacaktır.

Geleceğin toplumu; bilim ve tekniğin barıştan yana ve insanların niteliklerini özgürce geliştirdiği ortamın sağlanması için kullanıldığı bir toplum!..

Bu toplumda: sanat kültürü, seçkin grupların beğenisi doğrultusunda ve tekelinde olmayacak, sanatçının, çevresel ve evrensel tüm boyutları ile özdeşleştiği, ulusal kültür birikimiyle beslenen yaşam kültürü egemen olacaktır.

Plastik sanatlar, sınıf ve sömürü düzenlerinin ayırıcı özelliği olan tek anlatım özelliğinden kurtulacak; ne bir sınıfın ne de bir ulusun üstünlü-

Đünün söz konusu olmadığı toplumsal kùltür anlayışı, çağdaşlık ve ulusal-
lık değerlerinin dengeli birleşimi ile oluşan çeşitli anlatım yolları
açacaktır.

Yaşamı tümüyle algılayan toplumcu sanat anlayışı; eleştiren, çözen, aydın-
latan tutumuyla yaşayanların malı olacak, sanat yapıtları ve gösterileri-
nin ayrıcalığı, toplumun tüm kişilerinin yararlandığı değerler olarak be-
nimsenecektir.

Sanat kùltürünün yaygınlığı, plastik sanatların işlevini, müzelere hapis
olmaktan kurtaracak, yaşamımızı sürdürdüğümüz tüm yapılarda yer almasını
sağlayacaktır.

Geleceğin insancıl toplumunda, bugün sayıca çok az kişinin payına düşen
yaratıcılık yeteneği, daha çok insanda kendini gösterecek, sanat yaşamı
bir ayrıcalık değil, özgür ve çalışan insanın doğal niteliği olacaktır.

Bir başka deyişle, toplumsal yaratıcılığın geliştiği bir dönem gelece-
tir.

D.G.S.A. MEZUNLARI
DERNEĞİ YÖNETİM KURULU